

Groenvisie en -beheerplan

Helmond-Oost 2014 - 2024

Gemeente Helmond

GROENVISIE EN -BEHEERPLAN

Helmond-Oost

Gemeente Helmond
SB.BOR.GA
Versie 1.6

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 18 februari 2014

Samenvatting

Helmond-Oost is in de jaren '50 tot '70 van de vorige eeuw ontstaan; elke buurt met eigen karakteristieken. Sindsdien hebben diverse ontwikkelingen geleid tot vervaging van de oorspronkelijke structuur. Dit vraagt om herbezinning over groen in combinatie met stedenbouwkundige en verkeerskundige principes.

Daarbij moet rekening gehouden worden met ontwikkelingen in de woningvoorraad, die leiden tot kansen en bedreigingen voor groen(structuren) in de wijk.

Mede omdat belangrijke beeldbepalende groenelementen (binnenkort) aan vervanging toe zijn, bestaat behoefte aan een visie op de toekomst van het groen in de wijk..

Voorliggende Groenvisie en –beheerplan Helmond-Oost beantwoordt de vraag welke bomen en groenelementen het groene geraamte van de wijk vormen en hoe deze duurzaam, veilig en gezond in stand gehouden kunnen worden, en waar nodig versterkt.

Het plan heeft als doel:

1. Groene kaders stellen voor ruimtelijke ontwikkelingen
2. Basisuitgangspunten formuleren voor het groenbeheer en -onderhoud

Bij het opstellen van het plan zijn de afdelingen ROV, BOR en WE betrokken en Woonpartners, de Wijkraad en enkele bewoners.

Met deze betrokkenen is een analyse gemaakt van het aanwezige groen op kwantitatieve en kwalitatieve aspecten.

Daaruit blijkt dat Helmond-Oost een groene wijk is. Alleen in de Bloemenbuurt is er een tekort aan gebruiksgroen, waardoor rond beschikbare groenvoorzieningen gebruikskonflicten ontstaan.

Bewoners waarderen hun groene wijk. Ze zijn vooral trots op het Hortensiapark, maar waarderen ook de gebruiksmogelijkheden van de grote groenelementen, zoals de Zuidelijke groengordel, en de natuurwaarde van de kanaalzone.

Daarbij is de barrièrewerking van hoofdverkeersaders een belangrijk aandachtspunt.

De visie is gericht op een sterk groen geraamte met een fijnmazige groene dooradering op buurtniveau. Voor realisatie hiervan wordt gefocust op:

1. In stand houden en versterken van het groene geraamte door
  - a. Bescherming
  - b. Duurzame inrichting
  - c. Prioriteit in beheer en onderhoud
2. Vergroten herkenbaarheid en eigenheid per buurt
3. Stimuleren betrokkenheid bewoners

Het groene geraamte is op kaart weergegeven. In het plan is daarbij aangegeven hoe deze is opgebouwd en welke verbeteringen nodig zijn.

Ook is per gebied het groen kort getypeerd met eindbeelden, om bij inrichting en beheer de herkenbaarheid en eigenheid te kunnen behouden en versterken.

In het beheer is aandacht voor noodzakelijke (grootschalige) vervanging en renovatie. Deze punten en eerder aangegeven wenselijke verbeteringen in het groene geraamte vormen samen het meerjarenprogramma, met onderscheid tussen uitvoeringsprojecten, nadere uitwerking van de groenvisie en ruimtelijke ontwikkelingen die afhankelijk zijn van initiatieven van anderen (in- en extern).

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
2	Achtergrond en kader	6
2.1	Achtergrond	6
2.2	Beleidskader	6
2.3	Afbakening en begrippen	8
3	Analyse	9
3.1	Groentypering en –normering (kwantitatieve analyse).....	9
3.2	Waardering (kwalitatieve analyse)	10
3.3	Kansen en bedreigingen.....	11
4	Visie	13
4.1	Visie op groen en groenstructuur	13
4.2	Speerpunten	13
4.3	Groen geraamte	13
4.3.1	Hoofdgroenstructuur.....	14
4.3.2	Hoofdboomstructuur.....	15
4.4	Groene dooradering	16
4.5	Zonering en eindbeelden.....	17
4.6	Uitgangspunten bij ruimtelijke ontwikkelingen	19
5	Beheer	20
6	Realisatie	21
6.1	Meerjarenprogramma	21
6.2	Kosten.....	22
6.3	Organisatie	22
	BIJLAGEN.....	23
	Bijlage 1. Buurten in Helmond-Oost.....	24
	Bijlage 2. Definities groentypen.....	25
	Bijlage 3. Typering groen	28
	Bijlage 4. Hoeveelheid groen per groentype.....	29
	Bijlage 5. Definitie kwaliteitsaspecten	30
	Bijlage 6. Waardering groen	33
	Bijlage 7. Waardering bomen.....	34
	Bijlage 8. Groen geraamte.....	35
	Bijlage 9. Zonering	36
	Bijlage 10. Meerjarenprogramma	37

1 Inleiding

Aanleiding

In 2008 is het Beleidsplan stedelijk groen vastgesteld. Omdat het een strategisch beleidsplan is, heeft het nadere uitwerking voordat deze in operationele plannen kan worden meegenomen. Daarbij is een vertaling nodig van de algemene beleidsuitgangspunten, groennormen en -ambities tot een concrete visie op de gewenste ontwikkelingen in de wijken.

Sinds 2008 heeft ook het bomenbeleid meer vorm gekregen en is een Bomenbeheerplan vastgesteld. Daaruit bleek dat er behoefte is aan een verfijning van de beschermde hoofdboomstructuur op wijkniveau en actualisatie van de bomenkaart.

Deze aspecten kunnen worden gecombineerd in een groenvisie en -beheerplan.

Gekozen is om hiermee, bij wijze van pilot, aan de slag te gaan voor de wijk Helmond-Oost. Met het voornemen om de werkwijze daarna ook in andere wijken te gaan toepassen.

Doel

Het doel voor de groenvisie voor Helmond-Oost is tweeledig:

1. Het vormt een kader voor ruimtelijke ontwikkelingen.
Het geeft aan wat de belangrijkste groen- en boomstructuren zijn. Daarmee vormt het de basis voor een integrale afweging, bijvoorbeeld bij stedelijke vernieuwing, woningbouwvraagstukken en herprofilering van wegen.
2. Het is de basis voor beheer en onderhoud.
Op basis van een beschrijving van eindbeelden, beheer kwaliteit en beoogde levensduur, worden keuzes in beheer en onderhoud afgestemd.

Voorliggende Groenvisie en –beheerplan Helmond-Oost beantwoordt de vraag welke bomen en groenelementen het groene geraamte van de wijk vormen en hoe deze duurzaam, veilig en gezond in stand worden gehouden en waar nodig worden versterkt.

Dit moet bijdragen aan verwezenlijking van de ambitie (zie Beleidsplan stedelijk groen) om de stad, en de woonomgeving in het bijzonder, op duurzame wijze te verrijken met groen.

Werkwijze

De groenvisie gaat over de gewenste groene structuur in Helmond-Oost. Daarom zijn bij de totstandkoming verschillende afdelingen betrokken:

- van ROV: landschapsarchitect, stedenbouwkundige en verkeerskundige
- van BOR: beleidsmedewerker en beheerder
- van WE: senior groenopzichter

Bij de analyse (waardering van aanwezig groen, benoemen van wensen, kansen en bedreigingen) zijn enkele bewoners, de Wijkraad, en Woonpartners betrokken.

Aan hen zijn ook de visie en de strategie in concept voorgelegd.

2 Achtergrond en kader

2.1 Achtergrond

Helmond-Oost is ontwikkeld in de jaren '50 tot '70 van de vorige eeuw.

Dit is voor delen planmatig gedaan; zowel qua stedenbouwkundige opzet, architectuur als de openbare ruimte.

Hierdoor zijn herkenbare buurten ontstaan met een eigen karakteristieke opbouw en groenelementen, passend bij het tijdsbeeld:

- Bloemenbuurt: jaren '50, klassieke opbouw als voortzetting van de Dierenbuurt in Binnenstad-Oost. Het stratenpatroon is opgespannen tussen twee assen (Azalealaan, Burg. Van Houtlaan). Veel rijwoningen in 1 à 2 lagen met kap, uitgevoerd in roodbruine baksteen in half gesloten bouwblokken.
- Het Bijsterveldse Broek: vroege jaren '60.
Min of meer rechthoekig straten patroon, rondom een soort ringstructuur (Kortenaerstraat, van Speijklaan, Trompstraat en Piet Heinstraat).
Middels zichtlijn Azalealaan aan Bloemenbuurt verbonden. Verkaveling in rechte stroken in half open bouwblokken.
Over het algemeen twee lagen met kap, uitgevoerd in lichte bakstenen.
- Straakven: typische jaren '60 buurt.
Orthogonaal straten patroon, opgebouwd uit half open en open bouwblokken.
Veel gebruik gemaakt van stedenbouwkundige stempels (repetitie).
Buurt ligt als het ware los in de groene ruimte.

Ontwikkelingen na de jaren '70 hebben geleid tot aanpassingen in de buurten:

- er zijn meer auto's gekomen die meer ruimte in het openbaar gebied vragen;
- maar ook de woningen zijn aangepast aan deze tijd en soms wordt de keuze gemaakt om woningen te saneren;
- riolering en wegen zijn in grote delen van de wijk gerenoveerd;
- de openbare ruimte is aangepast, waarbij het belang van bestaande karakteristieke structuren is gewijzigd.

Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat oorspronkelijke hiërarchie in de buurt vervaagt en onduidelijkheden ontstaan voor inrichting, beheer en gebruik van het groen en de bomen in de wijk. Dit vraagt om herbezinning over groen in relatie tot stedenbouwkundige en verkeerskundige principes.

2.2 Beleidskader

Verordening Ruimte (2012)

In de Verordening Ruimte, van de Provincie Noord-Brabant, staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen.

In de wijk Helmond-oost zijn in de zone langs het kanaal (kanaalomleiding) twee gewenste ontwikkelingen benoemd:

- Zoekgebied voor ecologische verbindingzone (50 meter in stedelijk gebied en 25 meter in overige gebieden)
- Zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen (25 meter aan weerszijden van het kanaal)

Stadsvisie 2030 (2012)

In de Stadsvisie is aangegeven dat gestreefd wordt het eigenaarschap van buurten sterker bij bewoners te leggen. Dit betekent dat wensen van bewoners een nadrukkelijke rol spelen bij de ontwikkeling van wijken en dat bewoners meer ruimte wordt geboden om zelf invulling te geven aan hun woonomgeving.

Bij de totstandkoming van de groenvisie is daarom nadrukkelijk de samenwerking met bewoners en Wijkraad opgezocht. Daarbij is tevens onderzocht in hoeverre bewoners kansen zien om zelf (mede) invulling te geven aan de gewenste ontwikkelingen. De Stadsvisie bevat geen inhoudelijke doelstellingen specifiek voor het groen in Helmond-Oost.

Beleidsplan stedelijk groen (2008)

Het Beleidsplan stedelijk groen geeft groen een duidelijke plaats in de ruimtelijke ontwikkelingen in Helmond, door te laten zien welke betekenis groen heeft voor de stad en welke raakvlakken er zijn met ander beleid.

Onderdeel van de visie in het Beleidsplan stedelijk groen is de ambitie om groen in en om de stad te creëren en te beheren dat bijdraagt aan:

- kwaliteit van de stad;
- doelmatig, multifunctioneel en flexibel ruimtegebruik en;
- recreatie, gezondheid en betrokkenheid van mensen.

Daarbij wordt ingestoken op duurzame ontwikkeling, gebaseerd op evenwicht tussen economisch, sociaal-maatschappelijk en natuurlijk kapitaal (bodem, water, natuur en milieu, landschap en cultuurhistorie).

Het plan geeft algemene kwalitatieve en kwantitatieve beleidsuitgangspunten voor een periode van ruim 20 jaar (tot 2030). Daarbij gaat het om structuur, beleving en gebruik van het stedelijk groen.

Deze uitgangspunten zijn als basis gebruikt voor voorliggende groenvisie, en worden hierin verder uitgewerkt, toegespitst op de specifieke situatie in Helmond-Oost.

In het Beleidsplan stedelijk groen zijn tevens per wijk enkele aandachtspunten benoemd. Voor Helmond-Oost zijn dit:

- investeren in groenkwaliteit van kanaal en hoofdwegen;
- vergroten van bereikbaarheid en gebruiksmogelijkheden van wijk- en buurtgroen;
- versterken openbaar groen en corridorfunctie van De Braak;
- versterken functies parken;
- vergroten van infiltratie en berging van schoon water uit de wijk.

Deze punten zijn in de groenvisie verder geconcretiseerd. Met uitzondering van het laatste punt, want hieraan is de afgelopen jaren invulling gegeven bij de rioolvervanging in een groot deel van de wijk.

De in het Beleidsplan stedelijk groen gekozen ontwikkelrichting en aanpak (initiatief nemen, kansen creëren en benutten en een integrale werkwijze) is in de visie en de strategie voor deze groenvisie doorvertaald.

Kadernota groenbeheer, deel 1 en 2 (1993 en 1996)

De Kadernota groenbeheer is verouderd en toe aan actualisatie. Daarbij moet worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen zoals kwaliteitgestuurd beheer.

Voorliggende Groenvisie en –beheerplan moeten daarop een antwoord bieden voor Helmond-Oost en tevens kaders zijn voor renovaties en reconstructies.

Bomenbeleid (diverse beleidsstukken van 2004- heden)

De Bomenvisie (2004) met de veelzeggende titel “Van kwantiteit naar kwaliteit” is de eerste stap geweest in een reeks om te komen tot een gezond en duurzaam bomenbestand, waarmee het groene karakter van Helmond wordt behouden en waar mogelijk versterkt.

Hierop gestoeld is de Beleidsregel bescherming bomen, met bijbehorende bomenkaart en –catalogus. Bij de recente actualisatie is geconstateerd dat met name de lijnelementen (zoals lanen, bomenrijen, houtwallen) nader onder de loep moeten worden genomen.

In voorliggende groenvisie wordt kritisch bekeken hoe dit voor Helmond-Oost vorm kan krijgen.

De Standaard voor duurzame aanplant van bomen (2013) is een belangrijk uitgangspunt voor voorliggende Groenvisie. Hierin is onder meer vastgelegd dat straatbomen in

woonstraten voor minimaal 30 jaar worden gepland en in hoofdboomstructuren voor minimaal 60 jaar. Parkbomen hebben een beoogde levensduur van minimaal 100 jaar.

Wijkperspectief (Woonpartners)

Het Wijkperspectief is een document dat de majeure opgaven uit de Wijkvisie Helmond-Oost 2020 nader concretiseert en recht doet aan de eerder overeengekomen vijf uitgangspunten, waarbij de (verwachte) rol van betrokken actoren (in ieder geval Woonpartners en gemeente Helmond) per opgave helder omschreven wordt en als zodanig de basis zal vormen voor de uitvoering van de majeure opgaven in de wijk.

De nadruk van het Wijkperspectief ligt op de fysieke ontwikkelingsrichting voor de wijk op de korte en middellange termijn.

In het Wijkperspectief wordende volgende ruimtelijk-fysieke wijkopgaven nader in beeld gebracht;

- De herstructurering/verduunning van de woningvoorraad
- De uitkomsten van een (reeds gestart) separaat onderzoek naar een geschikte locatie binnen de wijk voor de realisatie van een multifunctioneel centrum.
- De realisatie van een woonservicezone
- Optimalisatie van de detailhandelsstructuur

Als deeluitwerking van deze opgave is het opstellen van een Groenvisie voor de wijk opgenomen in het actieprogramma van het Wijkperspectief.

In de loop van 2013 is het ambitieniveau van het Wijkperspektief aangepast aan de huidige economische situatie. Concreet betekent dit dat de geplande herstructurering en verduunning van de woningvoorraad geen prioriteit heeft en dat diverse complexen langer geëxploiteerd worden.

Bestemmingsplan (2004)

In het bestemmingsplan Helmond-Oost is, middels het toekennen van bestemmingen aan gronden, geregeld welke gebruiks- en bebouwingmogelijkheden er gelden.

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, regels en een kaart.

Van belang voor deze Groenvisie is te vermelden dat in dit bestemmingsplan een onderscheid is gemaakt tussen “snippergroen”, dat is opgenomen in de woonbestemming, en “structureel groen”, dat een eigen bestemming heeft en daarmee de groene structuur van de wijk duidelijk weergeeft en beleidsmatig verankert is in het bestemmingsplan.

2.3 Afbakening en begrippen

Gebiedsgrenzen

Voor afbakening van de wijk Helmond-Oost is om pragmatische redenen de officiële gemeentelijke begrenzing aangehouden; dus inclusief sportpark De Braak.

Ook voor de indeling in buurten is de gebruikelijke gemeentelijke indeling gevolgd.

Deze is terug te vinden in bijlage1.

Stedelijk groen

Onder stedelijk groen wordt verstaan alle groen dat (semi-)openbaar toegankelijk is; zowel in gemeentelijk eigendom als van particulieren en instellingen.

Het betreft parken, sportparken, begraafplaatsen, oevers, grasbermen en plantsoenen, inclusief het snippergroen in woonstraten. Maar exclusief waterpartijen.

Tijdspad

Voorliggende Groenvisie en –beheerplan voor Helmond-Oost heeft een looptijd van 10 tot 15 jaar.

3 Analyse

Voor de analyse is zo veel mogelijk geput uit het Beleidsplan Stedelijk Groen (Helmond, 2008) en de opzet die daarin is gehanteerd. Soms is deze aangevuld met specifieke informatie uit het Speelruimtebeleidsplan (Helmond, 2003) en de nota Groen in de wijk (Helmond, 1980)

Door een (intern) team van vakspecialisten is de kwantitatieve analyse uitgevoerd en is de structuur ruimtelijk en op duurzaamheid beoordeeld. Bewoners en stakeholders hebben op een informatieavond vervolgens meegedacht over de waardering van gebruiks- en belevingswaarde, kansen en bedreigingen.

Het resultaat van dat proces wordt in de volgende paragrafen gepresenteerd: de analyse van het aanwezige groen op kwantitatieve en kwalitatieve aspecten, waarbij zowel de sterke als de zwakke punten zijn benoemd.

In de laatste paragraaf zijn ook (externe) kansen en bedreigingen beschreven die mogelijk van invloed zijn op de toekomst van het groen in Helmond-Oost.

3.1 Groentypering en –normering (kwantitatieve analyse)

De groennorm voor een stedelijke wijk als Helmond-Oost is 75 tot 150 m² groen per woning.

Helmond-Oost heeft, inclusief De Braak, gemiddeld 94 m² groen per woning. In alle buurten is groen in de nabijheid.

In de Bloemenbuurt is echter slechts 59 m² groen per woning beschikbaar, waarvan slechts 66% gebruiksgroen. Hier is ten opzichte van de norm duidelijk sprake van een tekort aan gebruiksgroen.

Bewoners onderschrijven deze conclusies en herkennen de effecten ervan.

Om de hoeveelheid groen te kunnen vergelijken met de normen uit het Beleidsplan stedelijk groen is onderscheid gemaakt tussen de verschillende groentypen (zie definities in bijlage 2). Door het aanwezige groen in Helmond-Oost per buurt in te delen naar deze typen ontstaat inzicht in de hoeveelheid gebruiksgroen naar schaalniveau (zie kaart in bijlage 3 en berekening in bijlage 4). In de volgende tabel is een samenvatting per buurt gepresenteerd.

Tabel 1. Typering hoeveelheid groen per buurt

	Bloemen- buurt	Bijsterveld se broek	Straakven	De Braak	Totaal	eenheid
Gebruiksgroen	47732	117789	124934	27799	318259	m ²
Overig groen	14040	12190	9520	14905	50655	m ²
Totaal groen	61772	129979	134454	42704	368914	m²
<i>Aantal woningen</i>	<i>1211</i>	<i>1210</i>	<i>1317</i>		<i>3738</i>	<i>st</i>
<i>Vergelijk met norm:</i>						
<i>totaal groen</i>	<i>51</i>	<i>107</i>	<i>102</i>		<i>99</i>	<i>m²/woning</i>
<i>gebruiksgroen</i>	<i>39</i>	<i>97</i>	<i>95</i>		<i>85</i>	<i>m²/woning</i>

Vergelijking van de gegevens in bovenstaande tabel met de groennorm voor een stedelijke wijk (75 tot 150 m² per woning) leidt tot de conclusie dat de gemiddelde hoeveelheid

stedelijk groen per woning in de totale wijk Helmond-Oost, inclusief De Braak, conform de norm is. In alle buurten is groen in de nabijheid.

Per buurt zijn er echter grote verschillen: in de buurten Bijsterveldse Broek en Straakven voldoet de hoeveelheid aan de norm, maar in de Bloemenbuurt ligt de hoeveelheid ver onder de norm.

Als alleen naar de hoeveelheid gebruiksgroen wordt gekeken, blijken de verschillen nog groter: juist in de Bloemenbuurt, met een groentekort, is het aandeel gebruiksgroen het laagst.

Het is dan ook niet vreemd dat hier door bewoners wordt opgemerkt dat door het intensieve gebruik conflictsituaties ontstaan tussen verschillende gebruiksgroepen: zoals spelende kinderen van diverse leeftijden, hondenbezitters en omwonenden.

Deze problemen zijn het grootst bij de groenvoorziening tussen de Chrysantstraat en de Bernadettestraat.

3.2 Waardering (kwalitatieve analyse)

Het groene hart van Helmond-Oost wordt gevormd door het Hortensiapark en de Zuidelijke groengordel.

Daarnaast worden vooral de grotere groenelementen gewaardeerd vanwege hun gebruiksmogelijkheden en de kanaalzone vanwege de natuurwaarde. De Braak wordt niet als onderdeel van de wijk ervaren, maar als barrière.

Bewoners waarderen ook de volwassen bomen(structuren) positief.

Vanuit (beheer-)technisch oogpunt worden deze echter ook als zwakte benoemd: vanwege de slechte (niet duurzame) groeiplaats in verharding geeft een deel van deze bomen problemen.

Vervaging van de oorspronkelijke hiërarchie vooral in het Bijsterveldse Broek is een zwakte in de herkenbaarheid en oriëntatie in de buurt.

Ook de barrièrewerking van de hoofdverkeersaders en de impact op het woonmilieu worden als negatief ervaren.

Over de waardering is consensus onder in- en extern betrokkenen

De kwaliteit van het groen wordt, volgens het Beleidsplan stedelijk groen, bepaald door de structuur, de belevings- en de gebruikswaarde. Daarnaast is ook duurzaamheid een belangrijk kwaliteitscriterium (zie definities in bijlage 5).

Door het aanwezige groen en de bomen in Helmond-Oost op deze aspecten te beoordelen ontstaat inzicht in de waardering (zie kaarten in bijlage 6 en 7).

Door de bewoners is aangegeven dat ze trots zijn op hun groene wijk. Zij ervaren dat het groene hart van de wijk wordt gevormd door het Hortensiapark, vanwege de belevingswaarde, en de Zuidelijke groengordel, vanwege de recreatieve gebruiksmogelijkheden.

Daarnaast scoren de kanaalzone (vanwege natuurwaarde) en de groenvoorzieningen bij de Chrysantstraat en de Straakvense Bosdijk hoog (vanwege de gebruiksmogelijkheden).

Opvallend is dat bewoners ook het snippergroen (en de bomen in verharding) in de woonomgeving zeer waarderen. Alleen snippergroen naast een park is voor bewoners te missen.

De barrièrewerking van de hoofdverkeersroutes, de Wethouder van Welllaan in het bijzonder, in de wijk is groot; de groenstructuur wordt hierdoor in stukken 'geknipt' en niet als samenhangend ervaren.

Bewoners geven aan bij voorkeur binnen hun eigen buurt in het groen te verblijven, vanwege de sociale cohesie in de buurten, maar ook vanwege de gevaarlijke oversteek.

De beplanting van tussen- en middenbermen, met name bij oversteekplaatsen, versterken dit gevoel van onveiligheid.

Ook de impact van de Deurneseweg en het spoor op de groenplekken bij de Bestevaar is groot; bewoners ervaren deze als onveilig doordat het verkeer de beleving domineert.

Gelukkig zal de aanwezige (boom)beplanting, naarmate deze leeftijd krijgt, het verkeer op de Deurneseweg meer afschermen van de woonomgeving.

Opvallend is dat het groen op De Braak niet als onderdeel van de wijk wordt ervaren, maar door de omheining eerder als barrière voor langzaam (recreatief) verkeer richting Helmond-Noord.

Op ruimtelijke samenhang, spreiding en oriëntatie scoren vooral de robuuste groenstructuren en het wijkgroen. Daarnaast worden vooral de volwassen bomen en boomstructuren langs de Bakelsedijk, de wethouder van Welllaan, de Azalealaan en de Deurneseweg en het kanaal als beeldbepalend en structurerend ervaren.

Het Bijsterveldse broek wordt als diffuus ervaren, vanwege het gebrek aan ruimtelijke samenhang en de vervaging van de van oorsprong samenhangende hiërarchie tussen stedenbouwkundige opzet, verkeers- en groenstructuren.

In Straakven is juist waardering voor de heldere ordening, eigen identiteit en het vele, verspreid gelegen multifunctionele groen.

Bomen in verharding scoren op duurzaamheid het laagst, vanwege hun slechte groeiomstandigheden en daarmee samenhangende overlast en problemen in beheer en onderhoud. Diverse beeldbepalende boomstructuren (zoals in de Trompstraat) zijn 'sterfhuisconstructies' als gevolg van hun benarde standplaats in verharding.

3.3 Kansen en bedreigingen

In deze paragraaf worden kansen en bedreigingen vanuit de omgeving benoemd die het doel (het groene geraamte van de wijk duurzaam, veilig en gezond in stand houden en waar nodig versterken) in de weg kunnen staan of juist dichterbij kunnen brengen.

Op basis van deze kansen en bedreigingen worden de visie en het beheer verder vorm gegeven en de meest kansrijke strategieën voor realisatie van de visie.

Sloop / Verdunning

In het Wijkperspectief is het voornemen opgenomen om plaatselijk in Helmond-Oost het woningaanbod te verdunnen door sloop van enkele complexen.

Dit biedt mogelijk kansen voor de Bloemenbuurt, waar behoefte is aan meer gebruiksgroen.

Maar in de rest van de wijk is het ook een mogelijke bedreiging, als een overmaat aan groen zonder duidelijke functie ontstaat, of als verdunning leidt tot minder openbaar groen (relatie woningdichtheid en woningtype).

Aanpassingen in de openbare ruimte

Verkeersaanpassingen zijn een kans als door versmalling van rijbaan of trottoir ruimte kan worden gemaakt voor groenvakken (met bomen).

Vaak vormen verkeersaanpassingen echter ook een bedreiging, omdat meer ruimte nodig is voor verkeersafwikkeling (dubbelzijdige fietspaden, extra afslagen e.a.). Dit gaat vaak ten koste van groen

Rioolvervanging biedt vaak kansen voor herinrichting van de openbare ruimte. Maar in Helmond-Oost zijn deze de afgelopen jaren juist afgerond.

Ontwikkeling Sportpark De Braak

Toekomstige ontwikkelingen op sportcomplex De Braak zijn nog niet duidelijk. Hier liggen kansen om de huidige barrièrewerking van het sportpark te verminderen, door een goede recreatieve verbinding tussen de wijken Helmond-Oost en –Noord te realiseren. Ook biedt het kansen om beter te voorzien in de behoefte aan een groen uitloopgebied vanuit de Binnenstad-Oost richting de kanaalzone.

Betrokkenheid bewoners en Woonpartners

De open en positieve houding van bewoners en woningbouwcorporatie werkt bij ontwikkelingen als smeerolie; door samen de schouders eronder te zetten, kan meer worden bereikt.

Bezuinigingen

In de huidige financiële situatie staan alle uitgaven onder druk. Hierdoor is er minder ruimte voor (extra) investering in gewenste ontwikkelingen. Ook naar de uitgaven voor beheer en onderhoud wordt kritisch gekeken.

4 Visie

4.1 Visie op groen en groenstructuur

In het Beleidsplan stedelijk groen is beschreven dat groen een voorwaarde is voor gezondheid en leefbaarheid, vooral in een stedelijke omgeving.

Groen kan vele functies tegelijkertijd invullen voor mensen, economie en natuur. Het heeft bovendien de flexibiliteit om mee te gaan met de tijd en veranderende eisen en wensen. Het is daarmee een effectief en efficiënt middel om diverse maatschappelijk doelen te bereiken.

In een stedelijke wijk zoals Helmond-Oost is globaal 75 tot 150 m² groen per woning nodig om alle functies goed te kunnen vervullen.

Maar het gaat niet alleen om de kwantiteit. Ook de kwaliteit is belangrijk. Daarbij gaat het om:

- Structuur: ruimtelijke samenhang en duurzaamheid,
- Beleving: aantrekkelijkheid voor verschillende doelgroepen
- Gebruik : gebruiksmogelijkheden afhankelijk van aanbod van functies, bereikbaarheid en inrichting. (Een nadere definitie van deze kwaliteitsaspecten is opgenomen in bijlage 5)

Van belang is dat iedere bewoner binnen een beperkte afstand van zijn woning de beschikking heeft over gebruiksgroen. Daarnaast is zicht op groen, al dan niet openbaar, het streven in elk inrichtingsplan in de stad.

Daarom is de groenvisie voor Helmond-Oost gericht op een sterk groen geraamte met een fijnmazige groene dooradering op buurtniveau .

4.2 Speerpunten

Voor realisatie van de groenvisie ligt de focus op:

1. Het groene geraamte van de wijk in stand houden en versterken, door:
  - o Bescherming
  - o Duurzame inrichting en
  - o Prioriteit in beheer en onderhoud
2. Herkenbaarheid en eigenheid per buurt (of groengebied) vergroten met karakteristieke groene inrichting en daarop afgestemd beheer
3. Betrokkenheid van bewoners bij het groen in hun wijk stimuleren, door verbetering van gebruiksmogelijkheden en door ruimte te bieden om zelf invulling te geven aan vergroting van de groene belevingswaarde in de woonomgeving.

De uitwerking van de Groenvisie is gebaseerd op deze speerpunten.

Zo krijgt het groen de kans tot volle wasdom te komen en de functies optimaal te vervullen.

4.3 Groen geraamte

Het groene geraamte is een robuust en samenhangend geheel dat is opgebouwd uit vier componenten die bijdragen aan de structuur, de beleving en het gebruik:

1. Landschap en cultuurhistorie: beleefbaarheid van het oorspronkelijke landschap en stedenbouwkundige uitgangspunten
2. Natuurwaarden en ecologische verbindingen
3. Gevarieerd multifunctioneel gebruiksgroen en groene recreatieve routes
4. Verkeersbegeleiding en oriëntatiepunten.

Samen maken deze componenten een herkenbare, afwisselende en functionele groene buitenruimte, karakteristiek voor de wijk: het groene geraamte.

Op de kaart in bijlage 8 is dit weergegeven, met zowel de bestaande groenelementen als de gewenste uitbreidingen.

In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de opbouw van het groene geraamte, bestaande uit de hoofdgroenstructuur en enkele verbindende boomstructuren (de hoofdboomstructuur).

4.3.1 Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Helmond-Oost wordt momenteel gevormd door een aaneenschakeling van robuuste, multifunctionele groenelementen op wijk- en bovenwijkeniveau. Het betreft:

- Hortensiapark: de groene 'parel' in de wijk, waar bewoners trots op zijn en met een aantrekkingskracht ook buiten de wijk door de belevingswaarde en gebruiksmogelijkheden.
Het open karakter draagt bij aan de sociale veiligheid en beleefbaarheid vanuit omgeving.
Behoeft versterking door:
  - *het creëren van veilige groene routes vanuit aangrenzende Bloemenbuurt naar het park*
  - *uitplaatsen van de bebouwing aan de zuidzijde (school en gezondheidscentrum) en*
  - *expansie in oostelijke richting over de Weth. van Wellaan (ruimte winnen door minimaliseren van wegprofiel, ook van ventwegen/fietspaden)*
- Zuidelijke groengordel: grootschalig groengebied met ruimte voor sport en verblijfsactiviteiten die Hortensiapark en Kanaalzone verbindt.
Behoeft ontwikkeling tot een aantrekkelijke toekomstbestendige en samenhangende recreatieve zone.
- Kanaalzone: smalle groene zone langs het kanaal met een recreatieve en (te ontwikkelen) ecologische functie die enkele wijken verbindt.

Daarnaast spelen in de wijk enkele meer solitair gelegen grote groenelementen op buurtniveau een belangrijke rol:

- Speelveld tussen de Chrysantstraat en de Bernadettestraat: enige gebruiksgroen van formaat in de Bloemenbuurt, waardoor zwaar overbelast en conflictsituaties tussen verschillende gebruiksgroepen onderling en met omwonenden.
Behoeft aan uitbreiding en ontlasting door realiseren van gebruiksgroen elders in de Bloemenbuurt
- Centrale groenvoorziening in Straakven: grootschalig groengebied met meerdere functies, waaronder waterberging.
Potenties zijn beter te benutten door in te spelen op wensen bewoners/wijkraad voor multifunctionele invulling van de Centrale groenvoorziening in Straakven
- Groenvoorziening De Braak (hoek Rembrandtlaan – Weth. Ebbenlaan): Multifunctioneel gebruiksgroen dat van belang is voor de bewoners van de Binnenstad-Oost en Helmond-Noord.
Naar verwachting is uitbreiding nodig om volledig in de behoefte van deze bewoners te kunnen voorzien. Dit vraagt nadere uitwerking in de op te stellen groenvisie voor Binnenstad en Helmond-Noord.

4.3.2 Hoofdboomstructuur

De boomstructuur is onmisbaar voor de samenhang tussen groengebieden in de wijk en met de omgeving, zoals ook toegelicht in het Beleidsplan stedelijk groen.

In Helmond-Oost bestaat de hoofdboomstructuur uit de (aanwezige en gewenste) bomen langs de volgende hoofdwegen:

- Deurneseweg (regionaal niveau): Deze boomstructuur is in het Beleidsplan stedelijk groen aangeduid als boomstructuur op regionaal niveau die verbetering behoeft. Daarbij wordt gestreefd naar een dubbele rij bomen aan beide zijden van de weg. *Aan de stadszijde (noord), bovenlangs de Henri Dunanttunnel, is behoefte aan groene aankleding, mede als schermgroen en fijnstoffilter voor de woningen daar.*
- Wethouder van Wellaan (stedelijke ring): In het Beleidsplan stedelijk groen is de Wethouder van Wellaan, als onderdeel van de stedelijke ring, aangeduid als boomstructuur (aan 2 zijden van de weg) op stedelijk niveau die verbetering behoeft. De realiteit is echter dat het langs het gehele traject van de stedelijke ring erg moeilijk is om een volwaardige boomstructuur te realiseren, gezien het toenemende ruimtebeslag van verkeersfuncties en de beperkt beschikbare ruimte. Daarom is in deze visie gekozen voor het principe van een 'kralensnoer':
  - o beleving van de groene elementen (de 'kralen') die deze weg doorkuist: Hortensiapark, Zuidelijke groengordel en de boomstructuren langs de Bakelsedijk, Azalealaan, Trompstraat, Kortenaerstraat.
  - o een groene verbinding van de trajecten daartussen (het 'snoer'), bij voorkeur door middel van bomen, maar de vorm kan variëren waar onvoldoende ruimte is voor duurzame aanplant van bomen
*Met name deze groene verbinding behoeft versterking, bijvoorbeeld door ruimte te winnen door minimaliseren van wegprofiel van ventwegen/fietspaden.*Met dit 'kralensnoer' blijft de in eerdere plannen vastgelegde groene aankleding van de stedelijke ring overeind, maar er ontstaat ruimte om in de invulling daarvan meer te variëren. Het realiseren van een groene beleving van de stedelijke ring vraagt maatwerk op de diverse locaties op deze route.
- Rembrandtlaan en Bakelsedijk (stedelijk niveau): In Beleidsplan stedelijk groen aangeduid als boomstructuur (aan 2 zijden van de weg) op stedelijk niveau. Vooral van belang voor verkeersbegeleiding en oriëntatie.
- Straakvense Bosdijk en Kortenaerstraat: Deze boomstructuur begeleidt de belangrijkste ontsluitingsroute door het Bijsterveldsebroek en Straakven en speelt daardoor een grote rol in de oriëntatie. Herkenbaarheid en samenhang zijn belangrijke aandachtspunten voor deze boomstructuur
- Lus Piet-Heinstraat -Trompstraat- Van Speijklaan: Deze lus vormt de belangrijkste ontsluitingsroute door het Bijsterveldsebroek, maar door de huidige versnipperde inrichting wordt deze nu niet zo herkend. De Moereseiken in de Trompstraat zijn nu dominant in de beleving. Maar gezien de te beperkte groeiruimte zullen deze op termijn (binnen 20 jaar) aan vervanging toe zijn.
Door de 'lus' een eenduidige, samenhangende inrichting te geven kan in de behoefte aan oriëntatie binnen de wijk worden voorzien. Bomen kunnen hierbij een belangrijke rol spelen (hoeven geen 1e grootte bomen te zijn).

- Azalealaan: De Moereseiken in de Azalealaan hebben eveneens een dominante rol in verkeersbegeleiding, oriëntatie en groenbeleving. Door een betere groeiplaats (in open berm) zijn ze duurzamer (dan in de Trompstraat).

Daarnaast kent de wijk een aantal hoofdboomstructuren langs belangrijke recreatieve (langzaamverkeers-)routes:

- Piet van Bokhovenpad (stedelijk niveau): In Beleidsplan stedelijk groen aangeduid als boomstructuur (aan 1 zijde) op stedelijk niveau. Deze is van belang als ecologische verbinding, groene recreatieve route, voor verkeersbegeleiding en oriëntatie.
- Braakse Bosdijk en Park De Braak: belangrijke recreatieve verbinding vanuit Binnenstad-Oost naar Helmond-Noord en het kanaal. *Behoeft aansluiting op Bakelsedijk/Straakvense Bosdijk ten behoeve van het realiseren van een groene langzaamverkeersroute van Helmond-Oost over De Braak naar Binnenstad-Oost en Helmond-Noord.*
- Bernadettestraat – Leliestraat: belangrijke groene recreatieve verbinding vanuit het centrum via Helmond-Oost naar de recreatieve route langs het kanaal en richting Rijpelberg. *Behoeft groene aankleding van de Leliestraat.*

4.4 Groene dooradering

Naast het groene geraamte zijn in de woonomgeving ook meer verspreid gelegen groenelementen (individuele bomen, nevenstructuren, snippergroen en gebruiksgroen op buurt- en wijkniveau) nodig als fijnmazig netwerk.

Deze groene dooradering is van belang voor de groene kwaliteit en leefbaarheid van de directe woonomgeving.

De invulling hiervan is divers en multifunctioneel. Daardoor kan ook worden ingespeeld op actuele eisen en wensen van gebruikers.

Verbetering van de groene dooradering en uitbreiding van de hoeveelheid gebruiksgroen is nodig in de Bloemenbuurt (mede ter vermindering van conflictsituaties honden/spelen rond het speelveld bij de Chrysantstraat). Dit kan door:

- omvormen van bestaand aankledings- en snippergroen naar gebruiksgroen*
- verbeteren en ‘vergroenen’ van routes van/naar hoofdgroenstructuur*
- in de hoofdgroenstructuur (Hortensiapark en/of Zuidelijke Groengordel) realiseren van gelijkwaardige (of betere) alternatieven voor het gebruiksgroen in de Chrysantstraat.*
- benutten van kansen bij sloop- en bouwinitiatieven van derden voor het vergroten van de hoeveelheid gebruiksgroen en het creëren van nieuwe groene ruimten.*

In de overige buurten van Helmond-oost is voldoende in een groene dooradering voorzien.

4.5 Zonering en eindbeelden

Typierend voor Helmond-Oost zijn vier herkenbare buurten (Bloemenbuurt, Bijsterveldsebroek, Straakven en de Braak) omkaderd door groengebieden (Hortensiapark, Zuidelijke groengordel en Kanaalzone) die samen het 'groene geraamte' van de wijk vormen (zie bijlage 10. Zonering).

In deze paragraaf worden de groene aspecten per gebied kort getypeerd, met als doel de herkenbaarheid en de eigenheid te behouden en versterken met karakteristieke groene inrichting en daarop afgestemd beheer.

Het Hortensiapark: 'Groene parel' van de wijk

Het Hortensiapark is een middelgroot park, centraal in de wijk gelegen. Het park wordt gekenmerkt door verschillende kijk- en verblijffuncties, met diverse grote open ruimten voor multifunctioneel gebruik (picknick, kleinschalige niet gereguleerde sport activiteiten).

Typierend is een cultureurlijke inrichting met een heldere indeling, organische vormen (landschapsstijl) en bijzondere (boom)beplanting (soorten met extra sierwaarde zoals vorm, bloem en (herfst-)kleur van blad, zowel in- als uitheems). De beplanting is afwisselend wintergroen en bladverliezend, met in het voorjaar veel bolgewassen onder bomen en tussen de heesterbeplanting.

De inrichting bestaat uit grote open grasvlakken met solitaire vrij uitgroeiende parkbomen of heesters en aan de randen grote heesters met bomen. De heesters zijn in vakken gemengd of juist als één soort in vakken aan geplant.

De soortkeus is afgestemd op de grote gebruiksdruk door keuze voor soorten die makkelijk herstellen na schade.

Vanwege sociale veiligheid zijn door- en overzicht belangrijke inrichtingseisen. En ook bij de vorm en inrichting van plantvakken en heestergroepen is het doorzicht bepalend.

De Bloemenbuurt: 'Tuin-achtig' cultureurlijk groen

De Bloemenbuurt kent een kleinschalige opzet in de architectuur van de bebouwing en stedenbouwkundige opzet. De straten hebben een groene uitstraling door de aanwezigheid van voortuinen en openbaar groen.

In aansluiting bij de tuinachtige sfeer wordt veel met hagen gewerkt om beplantingsvakken af te kaderen. In stroken of kleine vakken tussen de trottoirs en de beplantingsvakken ligt veelal gazon en staan ook de straatbomen (zo veel mogelijk).

De beplantingsvakken zijn beplant met enkele sierplanten, maar niet gemengd en met herkenbare, vaak geometrische figuren.

In het verleden werden veelvuldig rozen gebruikt. De nieuwe (boom-)beplanting kan daarbij aansluiten door toepassing van soorten met felle kleuren en lange bloeitijden. Dit kan worden bereikt door gebruik te maken van doorbloeiende soorten of juist door soorten met verschillende opeenvolgende bloeitijden te gebruiken. (bv bloem(boll)en, vruchten, herfstkleur).

Wenselijk is de eigenheid van de Bloemenbuurt te versterken door sierwaarde toe te voegen bij herinrichtings- en onderhoudsmaatregelen

Bijsterveldsebroek, Straakven en De Braak: Modern cultureurlijk groen

Deze buurten zijn planmatig van opzet. Herkenbaar is de stedenbouwkundige stempel die meerdere keren is gebruikt om deze wijken vorm te geven. Binnen deze stedenbouwkundige stempels zijn straten, bebouwingstroken en openbaar groen opgenomen.

Het groen is grootschalig, functioneel, strak van opzet en sober door het gebruik van een beperkt sortiment.

Het groen bestaat (vaak) uit rechthoekige of vierkante grondvormen van gras. Op de grasvelden zijn verschillende rechthoekige patronen uit gewerkt met (dubbele) rijen bomen van één soort. De heestervakken zijn veelal blokhagen of bestaan uit een soort heester dat hierdoor een blok vormt.

Het groen is als architectonische vorm gebruikt, waardoor het direct aansluit bij de architectuur en de stedenbouwkundige opzet van de wijk.
Het toegepaste sortiment is veelal uitheems, bestaande uit soorten die hun sierwaarde verlenen door subtiele variaties in stamkleur of bladvorm.
Dit geldt ook voor de toegepaste straatbomen.

In het Bijsterveldsebroek langs de Van Speijklaan liggen enkele uitzonderingen (terreinen bij flats van Woonpartners), waarbij de inrichting tuin-achtige kenmerken heeft, zoals in de Bloemenbuurt.

De Zuidelijke Groengordel: Functioneel recreatief groen met een ‘natuurlijk tintje’

Deze groengordel is de schakel tussen het Hortensiapark en de Kanaalzone. Het is grootschalig van opzet: grote open ruimte, afgezoomd met bosachtige stroken van inheemse heesters en bomen. De open ruimte wordt op enkele locaties verbijzonderd met uitgegroeide inheemse solitaire bomen.

Deze groengordel kent een ongereguleerd gebruik van sport en verblijfsactiviteiten.

Er is een beperkt aantal voorzieningen aanwezig.

Het gebied kent kleine hoogteverschillen: de open grasvelden zijn veelal lager gelegen. Met de beplanting langs de randen van het gebied wordt de beleving versterkt: open ruimte in een ‘kom’.

De plantvakken zijn veelal organisch van vorm. Tevens zijn er veel doorzichten en overzichten in verband met sociale veiligheid.

Het toekomstbeeld van de Zuidelijke Groengordel bestaat uit open ruimte met gazon dat aan de randen natuurlijk verloopt van kruidenrijk grasland, via lage en middelhoge heesters, naar een bossages. Door de gehele zoom kunnen solitaire bomen staan.

Het natuurlijke ‘tintje’ blijkt uit het materiaalgebruik en de sortimentskeus: hoofdzakelijk inheems plantmateriaal met kruidige onderbegroeiing en bloemrijke bermen.

Het beheer is gericht op het recreatief gebruik.

Wenselijke is de eigenheid van de Zuidelijke groengordel te versterken met natuurlijke materialen en inheemse (boom-)beplanting.

De kanaalzone: Natuurlijk groen met recreatief medegebruik

Voor de zone langs het kanaal is een inrichting met natuurlijke materialen en inheemse beplanting de basis, die is afgestemd op de ecologische functie

Daarbij wordt natuurlijke ontwikkeling van een gevarieerde natuurlijke begroeiing nagestreefd.

De kanaalzone vormt een langgerekt, smal park dat de oevers van het kanaal volgt en daardoor wijk overstijgend is.

De vorm van dit park geeft beperkte vormgevingvrijheid: een dubbele bomenrij in een kruidenrijke ruige grasstrook is de basis voor de ruimtelijke indeling. Er tussen ligt een doorgaande wandel- en fietsroute.

Aan de randen van de wijken zijn regelmatige doorzichten van en naar het kanaal. Deze groene open ruimten zijn veelal ingericht met gras (gazon) en een of meerdere solitaire inheemse bomen.

Aan de oever van het kanaal is beperkt ruimte voor voorzieningen, zoals (vis-)plateau's (die zijn gemarkeerd door afwijkende bomen in de dubbele bomen rij).

Ook is er een vijver: ecologisch van opzet en organisch van vorm.

Vanwege het recreatief medegebruik is de ruimte voor ontwikkeling van natuurwaarden beperkt: veiligheid en sociale veiligheid worden gewaarborgd.

Wenselijke is de natuurwaarde in de kanaalzone te vergroten, zonder het recreatief medegebruik te beperken.

Dit kan door inrichtingsmaatregelen (bv door versterking gradiënten) en door beheermaatregelen (bv begrazing of een aangepast mairegime)

4.6   *Uitgangspunten bij ruimtelijke ontwikkelingen*

De groenvisie is gericht op de lange termijn en daarom ook het vertrekpunt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- A. Groene geraamte behouden en versterken.
Aantasting (met bv. bebouwing of parkeervakken) voorkomen en waar mogelijk terugdraaien

- B. Het overige groen (groene dooradering) in de woonomgeving biedt (op detailniveau) ruimte voor aanpassingen om in te spelen op veranderende eisen en wensen van gebruikers.
Echter in de Bloemenbuurt mag dit zeker niet leiden tot afname van het groenareaal. Van belang is per situatie door integrale planvorming een maatwerkoplossing te vinden, afgestemd op de groenvisie en rekening houdend met bevindingen uit de analyse (zie 3.1 en 3.2).

- C. Snippergroen en straatbomen in verharding naast het groene geraamte (passief) saneren of omvormen naar bomen in duurzame standplaatsen (Dit geldt alleen buiten de Bloemenbuurt)

5 Beheer

Onder beheer van de openbare groenvoorzieningen wordt verstaan:

- het regulier onderhoud, en
- vervanging en renovatie.

Het regulier onderhoud van het openbaar groen omvat de planmatige onderdelen die gericht zijn op het in stand houden van de beeldkwaliteit.

Hierbij moet gedacht worden aan het verzorgend onderhoud aan bomen, beplantingen en gras. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in:

- *Dagelijks onderhoud*: Alle maatregelen die jaarlijks worden uitgevoerd om het groen schoon, heel en veilig te houden,
- *Groot onderhoud*: Onderhoudsactiviteiten die meerjaarlijks en planmatig uitgevoerd worden aan voorzieningen. (Geen (nood-)reparaties en calamiteiten).

Het kwaliteitsniveau voor deze maatregelen ligt vast in het Beheerkwaliteitsplan (Helmond, 2013) en in de verschillende onderhoudsbestekken en -contracten.

In dit plan wordt hier niet verder op in gegaan.

Dit hoofdstuk omvat een uitwerking van noodzakelijke (grootschalige) vervanging en renovatie. Hieronder wordt verstaan:

- Vervangen van versleten beplanting en
- Vervangen van beplanting die beheerproblemen veroorzaakt,
- Boomwisselplannen voor bomen die het einde van hun levensduur naderen, en
- Boomwisselplannen waar boomwortels de verharding ernstig opdrukken.

In Helmond-Oost is dit onderdeel summier omdat in de afgelopen jaren een groot deel van de openbare ruimte is vernieuwd bij grootschalige vervanging en renovatie van wegen en riolering.

Aangezien deze projecten zo veel mogelijk integraal, dus inclusief het groen, zijn aangepakt, resteren in Helmond-Oost nog slechts enkele groenrenovaties en –vervangingen.

Het gaat hierbij om:

- *Boomwisselplan Geysendorfferstraat (tussen Hortensiapark en Straakvense Bosdijk) vanwege einde (geplande) levensduur en opdruk verharding door boomwortels*
- *Boomwisselplan Rozenhof vanwege opdruk verharding door boomwortels*
- *Kwaliteitsimpuls Zuidelijke groengordel: Diverse bomen en inrichtingselementen naderen het einde van hun levensduur. Renovatie en vervanging zijn op korte termijn aan de orde. Daarbij is afstemming op huidige eisen en wensen gewenst.*

Daarnaast worden kleinschalige vervangingen en renovaties (van één of enkele plantvakken) uitgevoerd via reguliere onderhoudsprogramma's.

Hieronder valt de passieve sanering van snippergroen en straatbomen in verharding, die voortvloeit uit de visie (par 4.6, punt c).

Ook valt hieronder de kleinschalige vervanging van beplanting rond woningen van Woonpartners die langer door geëxploiteerd worden, zoals rond de Fresiastraat en de Van Gentstraat.

6 Realisatie

6.1 Meerjarenprogramma

De wenselijke ontwikkelingen vanuit de visie (H5) en het beheer (H6) komen samen in het meerjarenprogramma.

In dit programma zijn verbetervoorstellen die betrekking hebben op het zelfde gebied samengepakt tot één project. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a) Uitvoeringsprojecten: dit betreft (voornamelijk) groene beheerprojecten die vragen om een nadere uitwerking, waarna realisatie mogelijk is ;
- b) Uitwerking van de groenvisie: dit zijn projecten die resulteren in een uitgewerkt plan dat richtinggevend is voor ontwikkelingen in beheer en waarop ingespeeld kan worden bij ruimtelijke ontwikkelingen op initiatief van anderen (in- en extern);
- c) Inspelen op ruimtelijke ontwikkelingen: dit zijn gewenste ontwikkelingen die afhankelijk zijn van initiatieven van anderen (in- en extern).

Tabel 2. Projecten in het meerjarenprogramma

Nr	Project	Jaar Plan	Jaar Uitvoering
Uitvoeringsprojecten			
1	Zuidelijke groengordel: <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen tot aantrekkelijke toekomstbestendige samenhangende recreatieve zone - Versterken eigenheid (met natuurlijke materialen en inheemse beplanting)	2014	2015
2	Kanaalzone: Versterken ecologische functie met behoud van recreatieve waarde	2016	2017
3	Centrale groenvoorziening Straakven: inspelen op wensen bewoners/wijkraad om potenties beter te benutten	2014*	2014*
4	Boomwisselplan Geysendorfferstraat	2014	2014
5	Boomwisselplannen Rozenhof	2015	2015

* Afhankelijk van initiatief bewoners/wijkraad

Uitwerking groenvisie

6	Bloemenbuurt: <ul style="list-style-type: none"> - verbeteren groene dooradering en uitbreiden hoeveelheid gebruiksgroen - versterken eigenheid (sierwaarde toevoegen) - creëren veilige groene routes naar Hortensiapark - groene aankleding Leliestraat	2015
7	Weth.v.Wellaan: <ul style="list-style-type: none"> - Hortensiapark expansie over Weth.v.Wellaan - Versterken groene verbinding langs Weth.v.Wellaan	2014
8	Aanbrengen schermgroen aan stadzijde Henri Dunanttunnel	2016
9	Versterken herkenbaarheid en samenhang Lus PietHeinstraat <ul style="list-style-type: none"> - Trompstraat - Van Speijklaan	2015

Ruimtelijke ontwikkelingen

10	Gebruiksgroen op De Braak uitbreiden
11	Realiseren groene langzaamverkeersroute over De Braak naar Straakvense Bosdijk
12	Uitplaatsen bebouwing zuidzijde Hortensiapark
13	Uitbreiding gebruiksgroen Bloemenbuurt en daarmee ontlasten speelveld Chrysantstraat

6.2 Kosten

Zowel de kosten van de uitvoeringsplannen als de uitwerking van de visie komen ten laste van het reguliere onderhoudsbudget openbaar groen.

Voor de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen wordt zoveel mogelijk ingespeeld op kansen die zich voordoen bij initiatieven van andere partijen, met een integrale aanpak en door projecten te combineren.

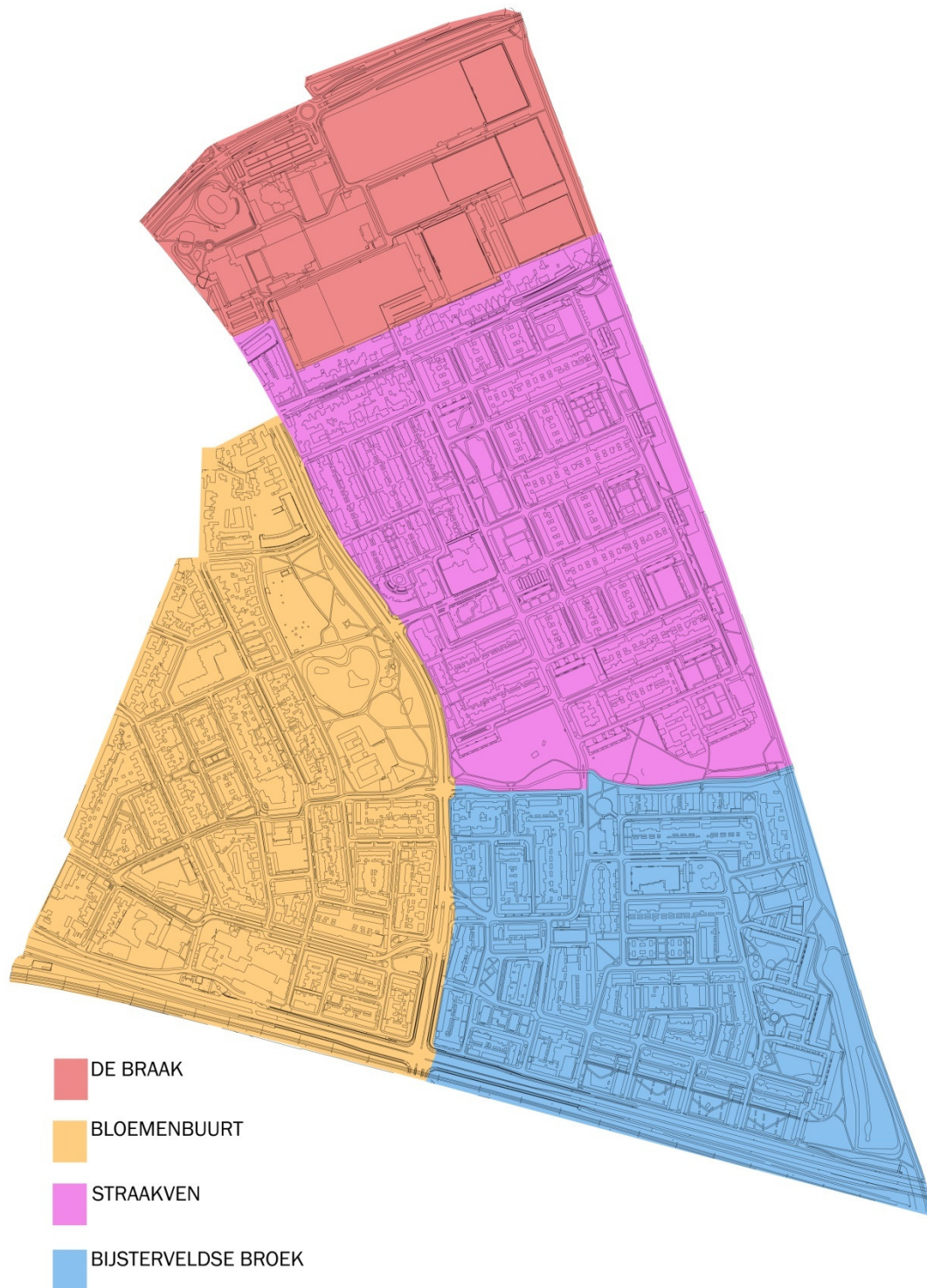
6.3 Organisatie

- Beschermde hoofdstructuur aanpassen op de bomenkaart
- Uitvoering projecten (meerjarenprogramma) in overleg met bewoners, wijkraad en andere partners
- Kleinschalige vervanging van beplanting (rond woningen die langer worden door geëxploiteerd) in regulier onderhoud meenemen in overleg met Woonpartners (2014)

BIJLAGEN

Bijlage 1. Buurten in Helmond-Oost

Bijlage 2. Definitie groentypen

Het bestaande openbaar groen is onder te verdelen in een aantal groentypen op basis van een factoren zoals grote, importantie, ligging en gebruik.

Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Verkeersgroen
- Aankledingsgroen en/of Snippergroen
- Gebruiks groen:
  - Blok- en Buurtgroen
  - Wijkgroen
  - Bovenwijksgroen

Verkeersgroen:

Berm inclusief (boom)beplanting langs infrastructuur (kanalen, wegen, fietspaden)

Biedt plek voor bebording en wegmarkering

Begrensd tussen trottoirs aan beide zijden van de weg

Functies:

- geleiding (bv tussen hoofdrijbaan en fietspad) en afscherming
- begeleiding van de weg voor oriëntatie, herkenbaarheid en samenhang
- verbetering van het wegklimaat (beschutting)
- verhoging van de aantrekkelijkheid, belevings- en gebruikswaarde, met name voor langzaamverkeersroutes

Criteria voor verkeersgroen:

- Het groen ligt langs infrastructuur
- Het bevat veelal objecten welke tot de verkeersstructuur behoren. Onder andere verkeerslichten, bewegwijzering en dergelijke.

Aankledingsgroen, snippergroen:

Aankledings- of snippergroen is zeer beperkt van grootte.

Het is vooral bedoeld om de wijk te veraangename met bijvoorbeeld sierplantsoen.

Bereikbaarheid: nvt

Gebruik / Voorzieningen: nvt

Opp: < 150 m²

Structuur: onderdeel van het stedelijk weefsel /patroon van de woningen en straten.

Beleving: aangenaam om naar te kijken. Het groen heeft geen directe andere functie.

Criteria voor aankledings- of snippergroen:

- Het groen is minder dan 150 m²
- Het is niet gelegen in directe omgeving van ander groen
- Het is niet voldoende breed om een duidelijke functie te kunnen hebben.
- Het betreft soms restruimten in het stedenbouwkundig plan of de inrichting van de openbare ruimte.

Blok- en Buurtgroen:

Blok- en buurtgroen is mede bepaald door het bebouwingspatroon.

Het heeft (soms) een relatief beperkt oppervlak met (zeer) beperkte gebruiksmogelijkheden. Daardoor wordt het voornamelijk gebruikt door bewoners uit de buurt. Oudere kinderen (tot 12 jaar) kunnen de afstand [tot 250 m] zelfstandig afleggen omdat er geen barrières van drukke wijkontsluitingswegen zijn.

Belangrijke gebruiksfuncties zijn: verblijven, spelen, voetballen, hond uitlaten.

In het kader van de Groenvisie Helmond-Oost worden blok- en buurtgroen samen beschouwd.

Aanleiding hiervoor is dat het onderscheid tussen beide de bereikbaarheid [afstand] en oppervlakte is; hierdoor is blokgroen geschikt voor kort gebruik en voor de minst mobiele mensen (zoals kleuters en bejaarden), terwijl buurtgroen mensen over iets grotere afstand aantrekt (ook kinderen tot 12 jaar).

Bereikbaarheid: 250m, gericht op voetgangers, fietsers.

Gebruik / Voorzieningen: jonge kinderen, kinderen, ouders en ouderen

Opp: niet kleiner dan 100 m², max. 2 ha

Structuur: onderdeel van het stedelijk weefsel / patroon van de woningen en straten in de buurt.

Beleving: Gebruiksgroen met variabele belevingswaarde (zie criteria bij Beleving)

Criteria voor blok- en buurtgroen:

- het groen is 100 m² tot 2 ha groot
- het groen is voldoende breed voor divers gebruik
- doorsteken behoren tot het plantsoen
- trafokasten met paden behoren tot het plantsoen
- exclusief de omringende trottoirs
- exclusief de uitstapstroken van langspaarkeerplaatsen
- actieradius: 250 meter [bron beleidsplan stedelijke groen Helmond 2015]
- het buurtpark heeft enkele [buurt gerelateerde] functies als verblijven en spelen [kinderen tot 12 jr] (trapveldjes), honden uitlaten.

Wijkgroen:

Ligging, inrichting, formaat [minimaal 3 ha] en gebruiksmogelijkheden zijn gericht op een hele wijk of minstens meerdere buurten. De bereikbaarheid is goed, maar soms kunnen wijkontsluitingswegen een barrière vormen. Ook ligt het groen voor sommige bewoners op fietsafstand.

Bereikbaarheid: 500m, gericht op voetgangers, fietsers en minder op gemotoriseerd verkeer.

Gebruik / Voorzieningen: alle doelgroepen / leeftijdsgroepen

Opp: gemiddeld 3 tot 6 ha.

Structuur: kan zowel onderdeel zijn van het stedelijk weefsel / patroon als ook een eigen vorm en vormtaal hebben, afwijkend van de stedelijke omgeving.

Beleving: Gebruiksgroen met variabele belevingswaarde (zie criteria bij Beleving), herkenbaar [eigen karakteristiek], meestal met een of enkele 'bijzondere' elementen als dierenpark, water, natuur, grotere speelplekken, historie, kunst en ruimte voor eigen spel en verblijf.

Criteria voor wijkgroen:

- Niet kleiner dan 2 ha, gemiddeld 3 tot 6 ha (bron: Groen in de wijk)
- functies als verblijven en spelen voor diverse leeftijdsgroepen, duidelijk meer dan een buurtpark, met een of enkele 'bijzondere' elementen
- actieradius: 500 meter [Bron: Beleidsplan stedelijke groen Helmond 2015]

Bovenwijken groen

Bovenwijken groen heeft een invloedssfeer die verder reikt dan een wijk. Deze kan een stadsdeel, de hele stad of zelfs de regio beslaan

Bereikbaarheid: > 500 m, gericht op voetgangers, fietsers en op gemotoriseerd verkeer

Gebruik / Voorzieningen: alle doelgroepen / leeftijdsgroepen

Opp: minimaal 4,5 ha

Structuur: kan zowel onderdeel zijn van het stedelijk weefsel / patroon als ook een eigen vorm en vormtaal hebben, afwijkend van de stedelijke omgeving.

Beleving: Gebruiksgroen met variabele belevingswaarde (zie criteria bij Beleving), herkenbaar [eigen karakteristiek], met een of enkele 'bijzondere' elementen als dierenpark, water, natuur, grotere speelplekken, historie, kunst en ruimte voor eigen spel en verblijf. Daarnaast ook evenementen met aantrekkingskracht buiten de wijk

Criteria voor bovenwijken groen

- groter dan 4,5 ha
- verschillende functies als verblijven en spelen voor diverse leeftijdsgroepen, duidelijk meer dan een wijkpark, met een of enkele 'bijzondere' elementen
- een of meerdere functies die ook buiten de wijk van belang zijn in permanente of tijdelijke inrichting, zoals openluchtconcerten, viering van Koninginnedag, 4 en 5 mei of Sinterklaas, of ijsbaan.
- actieradius: > 500 meter

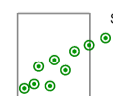

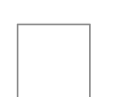

Bijlage 3. Typering groen

TYPERING GROEN

"OP WELK SCHAALNIVEAU FUNCTIONEERT HET AANWEZIGE GROEN?"

LEGENDA

	WIJKGREN		BUURTGROEN		PARKBOMEN	
	WATER		WIJKSGROEN		STRAATBOMEN	
	AANKLEDINGSGROEN VERKEERS GROEN		BOVENWIJKSGROEN			

project: GROENSTRUCTUUR
 adres: HELMOND OOST
 HELMOND
 projectnr: 12.04.116
 datum: 8 JANUARI 2014
 thema: ONDERZOEK
 onderdeel: GROEN TYPERING
 getekend: Phaea Design

in opdracht van:

Gemeente Helmond

ontwerp door:

phaea DESIGN

zandzegge 63 5658 bd eindhoven

06 24985172

info@phaea.nl

Bijlage 4. Hoeveelheid groen per groentype

Naam: Helmond Oost	Type wijk: Stedelijke wijk	Groennorm: 75 – 150m2 /woning	vergelijk in 2006: 81m2/woning		
	Wijkdeel I: Bloemenbuurt	Wijkdeel II: Bijsterveldse broek	Wijkdeel III: Straakven	Wijkdeel IV: De Braak (onderdeel van Straakven)	Wijk totaal: Helmond Oost
<i>Aantal woningen per buurt (st)</i>	1211	1210	1317		3738
Verkeersgroen (m2)	12829	10980	8203	14905	46917
Aankledings- en snippergroen (m2)	469	466	2849		3785
Blok- en buurtgroen (m2)	13777	41030	37791		92598
Wijkgroen (m2)		28148	34254	15390	77793
Bovenwijken- / stedelijk groen (m2)	33486 2/3 deel hortentiapark	48145 1/3 deel hortentiapark	50040	12409	144083
Totaal groen (m2)	61772	129979	134454	42704	368914
<i>(m2/woning)</i>	<i>51</i>	<i>107</i>	<i>102</i>		<i>99</i>
Totaal gebruiksgroen (m2)	47732	117789	124934	27799	318259
<i>(m2/woning)</i>	<i>39</i>	<i>97</i>	<i>95</i>		<i>85</i>

Uitgangspunten:

- Groen exclusief waterpartijen (vijvers)
- Wijk I: Hortensiapark 2/3 deel toegerekend.
- Wijk II: Hortensiapark 1/3 deel toegerekend.

Bijlage 5. Definitie kwaliteitsaspecten

Algemeen

Stedelijk groen vormt een belangrijk onderdeel van de stad.

Het heeft verschillende doelen; van vermaak, aankleding, scheiding van gebruik en functies tot verblijf. Het nodigt uit voor het ontplooiën van activiteiten, kijken en bekeken worden.

Er is verschillend stedelijk groen, van parken, plantsoenen, stadsnatuur, natuur, water, bossen, bloembakken, in een stad, wijk en buurt. Dit maakt de stad leefbaar maar ook herkenbaar en bruikbaar.

Bij stedelijk groen gaat het niet alleen om de kwantiteit, vierkante meters groen.

Ook de kwaliteit is belangrijk. Daarbij gaat het om:

- Structuur
- Beleving
- Gebruik

(bron: Beleidsplan Stedelijk groen, pagina 1)

Deze termen worden hierna nader gedefinieerd.

Daarvoor is zoveel mogelijk geput uit het Beleidsplan Stedelijk groen, waar mogelijk aangevuld met specifieke informatie uit Groen in de Wijk en het Speelruimtebeleidsplan.

Beoordeling

Bij de definities zijn ook de criteria benoemd waarmee de kwaliteit van het groen in Helmond-Oost is bepaald.

De beoordeling van het groen op basis van deze criteria is uitgevoerd door de werkgroep, bestaande uit vakspecialisten. Hiertoe zijn aan alle groenelementen punten toegekend voor drie aspecten:

- ruimtelijke samenhang/spreiding
- duurzaamheid
- beleving en gebruik (op basis van de mening van bewoners)

Op elk aspect kon hoog, normaal, of laag gescoord worden.

De score op deze drie aspecten opgeteld levert het totaalbeeld dat is weergegeven op de kaarten in bijlage 6 (waardering groenstructuur) en 7 (waardering boomstructuur)

Structuur

(Bron: Beleidsplan Stedelijk groen, blz 31/35)

Structuur is belangrijk voor de beleving en de gebruiksmogelijkheden van het stedelijk groen in en om de stad. Het gaat bij structuur om:

A. Ruimtelijke samenhang en spreiding

Structuur staat voor robuustheid, herkenbaarheid (oriëntatie) en samenhang; het geheel is meer dan de som der delen. Het gaat om verbindingen tussen groengebieden in de stad en om relaties met de omgeving voor recreatieve en ecologische functies en cultuurhistorische routes

Bij de ruimtelijke samenhang werkt water vaak als verbinding; water en groen kunnen elkaar versterken

Verder is infrastructuur belangrijk, als verbinding en als barrière (zie: Gebruik)

B. Duurzaamheid

Continuïteit in de tijd is van belang: het streven is om stedelijk groen een duurzaam karakter te geven. Aspecten van duurzaam stedelijk groen zijn:

- situering en inrichting van het stedelijk groen met toekomst perspectief.
- op duurzaamheid gericht beheer
- het kunnen inspelen op veranderingen en maatschappelijke behoeften [is er voldoende "ruimte" voor transformatie?]; hiervoor is robuustheid van belang

Criteria om kwaliteit van de groenstructuur(elementen) te bepalen:

- Ruimtelijke samenhang / ecologische en recreatieve verbindingen en cultuurhistorische routes / Oriëntatie / ligging/herkenbaarheid
- Duurzaamheid / bestendigheid/maat [grote]/robuustheid

Bij de groenstructuur komt maar een gedeelte van de stedelijke boomstructuur aan bod (alleen de bomen die in een groenvak staan; niet de bomen in verharding).

Om het geheel van de boomstructuur te kunnen beoordelen wordt specifiek op de bomen ingezoomd.

Daarbij worden aantal aanvullende kwaliteitsaspecten specifiek voor de boomstructuur benoemd:

- Lanen zijn voor het overgrote deel gekoppeld aan infrastructuur (hoofdwegen, langzaamverkeersroutes) en water (kanalen, beken, watergangen)
Sommige boomstructuren zijn verbonden met cultuurhistorie (bv oude routes, ontginningspatroon, bijzondere bebouwing).
- Sommige boomstructuren zijn verbonden met bijzondere plekken (bv parken, bossen, landgoederen) Laanbomen zorgen ook voor allure, status en herkenbaarheid.
- In hoe verre heeft de boomstructuur een duurzame toekomst?
- Beschermd (solitaire) bomen

Criteria om de boomstructuur te bepalen:

- Ruimtelijke samenhang / ecologische en recreatieve verbindingen en cultuurhistorische routes / Oriëntatie / ligging/herkenbaarheid
- Duurzaamheid / bestendigheid/maat [grote]/robuustheid
- Beschermd (solitaire) bomen

Beleving

De beleving van groen dient vooral gezien te worden vanuit het standpunt van de bezoeker/gebruiker/doelgroep.

Van belang is de aantrekkelijkheid van het groen. Bepalend hiervoor zijn (onder andere):

- de vormgeving van het groen [stijl, diversiteit, maatvoering]
- bijzonderheid en variatie tussen cultureel en natuurlijk groen
- bijzonderheid vanuit (cultuur)historisch perspectief

Een belangrijk aspect van de belevingswaarde is de staat van onderhoud (beeldkwaliteit).

Het groen heeft tevens een ander aspect dat niet direct zichtbaar is: het aspect tijd.

Dit wordt beleefbaar in en door het groen. Groen is levend, het verandert met de seizoenen, het groeit maar gaat ook dood.

Om de belevingswaarde te bepalen worden bewoners vragen gesteld over: persoonlijke waardering, herhalingsbereidheid en aanbevelingsbereidheid.

Voor straten waar straatbomen en/of aankledingsgroen het enige groen in de straat is wordt specifiek gevraagd of dit te missen is.

Gebruik

(Bron: Beleidsplan stedelijk groen, blz 33)

Gebruiksmogelijkheden van groen worden bepaald door:

- het aanbod van functies, gereguleerd [bv. Hondenuitlaatstrook of speeltuin] en ongereguleerd [bv. vliegeren, tent opzetten, bloemen plukken]
Soms zijn functies te combineren, of kunnen ze elkaar overlappen; maar niet alle functies verdragen of versterken elkaar
- Bereikbaarheid; veel locaties zijn makkelijk te bereiken zonder dat er onoverkoombare barrières zijn. Bereikbaarheid is ook afhankelijk van de voorzieningen die zijn gerealiseerd of juist ontbreken zoals parkeerplaatsen, [on]bewaakte fietsenstallingen of bushaltes in de directe omgeving.
Voor het functioneren op wijkniveau zijn vooral de langzaamverkeersroutes van belang.
- Inrichting; deze is mede afhankelijk van het aanbod van voorzieningen / functies, als ook de staat van onderhoud.[zie Beleving]

Gebruikswaarde wordt positief beïnvloed door een hogere belevingswaarde [meer te doen en te zien] en een sterke [duurzame en herkenbare] structuur

Het gebruik van stedelijk groen is mede afhankelijk van het aanbod van [tijdelijke] functies (evenementen). Afhankelijk van factoren als uniciteit, oriëntatie en de staat van het onderhoud kan een tijdelijke functie aantrekkende werking hebben op de directe omgeving, de gehele stad, of in sommige situaties op de regio.

Om de belevingswaarde te bepalen worden bewoners vragen gesteld over:

- Gebruiksintensiteit /bezoekers – doelgroepen
- Bereikbaarheid (barrières en voorzieningen)
- (geschiktheid voor) tijdelijke functies (evenementen)

Bijlage 6. Waardering groen

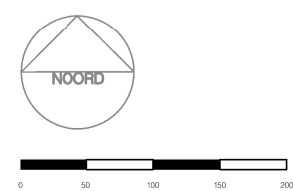
WAARDERING GROEN

"WAT IS DE KWALITEIT VAN DE GROENVAKKEN?"

LEGENDA

BASIS:	RUIMTELIJK:	DUURZAAM	BEWONERS	TOTAAL:	
GRENS VAN DE WIJK	WAARDERING NIVEAU HOOG [1 PUNT]	WAARDERING NIVEAU HOOG [1 PUNT]	WAARDERING NIVEAU HOOG [1 PUNT]	WAARDERING NIVEAU HOOG [2 PUNTEN]	project: GROENSTRUCTUUR adres: HELMOND OOST HELMOND projectnr: 12.04.116 datum: 8 JANUARI 2014 thema: ONDERZOEK onderdeel: KAARTBEELDEN ANALYSE getekend: Phaea Design
BEBOUWING, WEGEN EN DERGELIJKE	WAARDERING NIVEAU NORMAAL [2 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU NORMAAL [2 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU NORMAAL [2 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU HOOG [2 PUNTEN]	
WAARDERING NIVEAU LAAG [3 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU LAAG [3 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU LAAG [3 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU LAAG [3 PUNTEN]	WAARDERING NIVEAU NORMAAL [3 EN 4 PUNTEN]	
				WAARDERING NIVEAU LAAG [5 EN 6 PUNTEN]	
				WAARDERING NIVEAU LAAG [5 EN 6 PUNTEN]	

in opdracht van:

Gemeente Helmond
ontwerp door:

phaea DESIGN
zandzegge 63 5658 bd eindhoven
06 24985172 info@phaea.nl

Bijlage 7. Waardering bomen

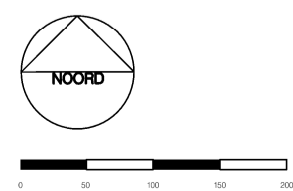
WAARDERING BOMEN

"WAT IS DE KWALITEIT VAN DE BOMEN?"

LEGENDA

BASIS:	RUIMTELIJK:	DUURZAAM	BEWONERS	TOTAAL:	
GRENS VAN DE WIK	WAARDERING NIVEAU HOOG	WAARDERING NIVEAU HOOG	WAARDERING NIVEAU HOOG	WAARDERING NIVEAU HOOG [2 PUNTEN]	<p>project: GROENSTRUCTUUR adros: HELMOND OOST HELMOND projectnr: 12.04.116 datum: 8 JANUARI 2014 thema: ONDERZOEK onderdeel: KAARTBEELDEN ANALYSE getekend: Phaea Design</p> <p>in opdracht van: Gemeente Helmond ontwerp door: phaea DESIGN zandzegge 63 5658 bd eindhoven 06 24985172 info@phaea.nl</p>
BEBOUWING, WEGEN EN DERGELIJKE	WAARDERING NIVEAU NORMAAL	WAARDERING NIVEAU NORMAAL	WAARDERING NIVEAU NORMAAL	WAARDERING NIVEAU NORMAAL [3 EN 4 PUNTEN]	
	WAARDERING NIVEAU LAAG	WAARDERING NIVEAU LAAG	WAARDERING NIVEAU LAAG	WAARDERING NIVEAU LAAG [5 EN 6 PUNTEN]	

Bijlage 8. Groen geraamte

GROEN GERAAMTE

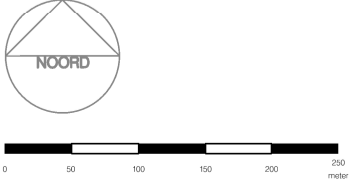
"WELKE GROENELEMENTEN VORMEN SAMEN HET GROENE GERAAMTE VAN DE WIJK?"

LEGENDA

WIJKGRENS	BUURTGROEN	PARKBOMEN NIVEAU HOOG (PUNT)	HOOFDGROEN STRUCTUUR
ONDERGROND	WIJKGROEN	STRAATBOMEN	HOOFDBOOMSTRUCTUUR
SNIPPERGROEN	BOVENWIJKGROEN	WATER	REGIONALE/STADS STRUCTUUR
VERKEERS BEGELEIDEND GROEN			ONTBREKENDE DELEN
PLANTSOEN			REGIONALE/STADS STRUCTUUR

project: GROENSTRUCTUUR
 adres: HELMOND OOST
 HELMOND
 projectnr: 12.04.116
 datum: 8 JANUARI 2014
 thema: DEFINITIEF VOORSTEL
 onderdeel: VISIE
 getekend: Phaea Design

in opdracht van:

Gemeente Helmond
 ontwerp door:

phaea DESIGN
 zandzegge 63 5658 bd eindhoven
 06 24985172 info@phaea.nl

Bijlage 9. Zonering

ZONERING GROENVISIE

WELKE GROENE INRICHTING EN BEHEER IS
KARAKTERISTIEK PER DEELGEBIED?

LEGENDA

WIJKGRENS

HORTENTIA PARK, GROENE PAREL

ZUIDELIJKE GROENGORDEL
MET EEN "NATUURLIJK TINTJE"

KANAALZONE
NATUURLIJK GROEN MET RECREATIEF MEDEGEBRUIK

BLOEMENBUURT
TUINACHTIG, CULTUURLIJK GROEN

BIJSTERVELDSEBROEK, STRAAKVEN, DE BRAAK
CULTUURLIJKE EENVOUD

project: GROENSTRUCTUUR
adres: HELMOND OOST
HELMOND
projectnr: 12.04.116
datum: 8 JANUARI 2014
thema: ONDERZOEK
onderdeel: ZONERINGSKAART
getekend: Phaea Design

0 50 100 150 200 250
meter

in opdracht van:

Gemeente Helmond

ontwerp door:

phaea DESIGN

zandzegge 63 5658 bd eindhoven

06 24985172

info@phaea.nl

Bijlage 10. Meerjarenprogramma

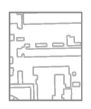

MEERJAREN PROGRAMMA

"WELKE PROJECTEN WORDEN OPGERAKT OM DE VISIE EN HET BEHEER TE REALISEREN?"

LEGENDA

PROJECTEN:

- WIJKGRENS
- UITVOERINGSPROJECTEN
- ONDERGROND
- UITWERKINGSPLAN
- PROJECTNUMMERS
- RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

project: GROENSTRUCTUUR
 adres: HELMOND OOST
 HELMOND
 projectnr: 12.04.116
 datum: 8 JANUARI 2014
 thema: DEFINITIEF VOORSTEL
 onderdeel: PROJECTEN
 getekend: Phaea Design

0 50 100 150 200 250 meter

in opdracht van:

Gemeente Helmond

ontwerp door:

phaea DESIGN

zandzegge 63 5658 bd eindhoven
 06 24985172 info@phaea.nl